

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ**

Μορφές της σύγχρονης οικογένειας

Νικολέττα Παναγάκη

Υποψήφια διδακτόρισα
Κοινωνιογλωσσολογίας του Τμήματος
Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών

για τη μελέτη & την αντιμετώπιση
της ακροδεξιάς

DIFFERENT FAMILIES
Same Love

ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΤΑΞΕΙΣ

Ε', ΣΤ' Δημοτικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

3 διδακτικές ώρες

ΣΤΟΧΟΙ

Στην ενότητα αυτή θα μάθουμε:

1. τις μορφές της σύγχρονης οικογένειας,
 2. τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν ορισμένες μορφές οικογένειας,
 3. τη σημασία της οικογένειας,
 4. τη σημασία της αποδοχής και του σεβασμού των άλλων οικογενειών.
-

Ποιες είναι οι μορφές της σύγχρονης οικογένειας;

Τις ξεχωρίζουμε:

- ανάλογα με τον αριθμό των μελών τους και
- ανάλογα με τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των μελών τους.

Μορφές οικογένειας ανάλογα με τον αριθμό των μελών της:

Πυρηνική οικογένεια:

Πυρηνική λέγεται η οικογένεια που αποτελείται από τους συζύγους /συντρόφους μόνο ή από τους συζύγους/συντρόφους/γονείς και τα παιδιά τους. Στην πυρηνική οικογένεια τα παιδιά είναι ένα, δύο ή τρία, αλλά όχι περισσότερα.

Παράδειγμα:

Η οικογένεια του Γιώργου, που ζει με την μαμά του, τον μπαμπά του και την αδερφή του, είναι μια πυρηνική οικογένεια.

Μονογονεϊκή οικογένεια:

Στη μονογονεϊκή οικογένεια μία μαμά ή ένας μπαμπάς μεγαλώνει το παιδί ή τα παιδιά του. Αυτό μπορεί να γίνει όταν οι γονείς δεν ζουν μαζί, όταν κάποιος από τους δύο δεν ζει πια ή όταν κάποιος ή κάποια αποφασίζει να αποκτήσει παιδί χωρίς να παντρευτεί.

Παραδείγματα:

Ο Βαγγέλης ζει μόνο με τον μπαμπά του από τότε που οι γονείς του χώρισαν.

Η Μαρία μεγαλώνει με την μαμά της, η οποία την γέννησε χωρίς να ζήσει μαζί με τον μπαμπά της.

Αυτές οι οικογένειες είναι μονογονεϊκές οικογένειες.

Πολύτεκνη οικογένεια:

Η πολύτεκνη οικογένεια είναι η οικογένεια με πολλά παιδιά. Την αποτελούν οι γονείς με τα παιδιά τους που είναι περισσότερα από τρία.

Παράδειγμα:

Η Κατερίνα ζει με τη μαμά της, τον μπαμπά της και τα τέσσερα αδέρφια της. Αυτή είναι μία πολύτεκνη οικογένεια.

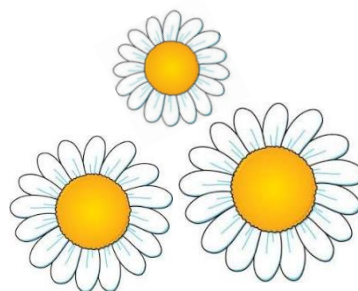
Εκτεταμένη ή διευρυμένη οικογένεια:

Εκτεταμένη ή διευρυμένη οικογένεια έχουμε όταν οι γονείς και τα παιδιά ζουν μαζί με την γιαγιά και τον παππού ή και με άλλους στενούς συγγενείς, όπως τους θείους, τις θείες και τα ξαδέρφια τους.

Παράδειγμα:

Ο Ηρακλής μαζί με την μαμά του, τον μπαμπά του και τα δύο αδέρφια του ζουν στο σπίτι των παππούδων του. Σε αυτό έμενε η μαμά του όταν ήταν μικρή. Τώρα ζουν εκεί μαζί με τη γιαγιά του και τη νεαρή θεία του. Αυτή είναι μια εκτεταμένη ή διευρυμένη οικογένεια.

Μορφές οικογένειας ανάλογα με τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των μελών της:

Χωλή οικογένεια:

Έτσι λέγεται μια οικογένεια όταν ο ένας από τους δύο γονείς είναι μακριά. Αυτό μπορεί να συμβαίνει όχι γιατί οι γονείς έχουν χωρίσει, αλλά γιατί μπορεί να το απαιτεί η εργασία του γονιού.

Παραδείγματα:

Ο μπαμπάς του Αλέξη είναι ναυτικός και λείπει για πολλούς μήνες σε ταξίδια. Έτσι, ο Αλέξης ζει περισσότερο με τη μαμά του.

Η Γιώτα ζει στην Ελλάδα με τον μπαμπά της γιατί η μαμά της εργάζεται στο Λονδίνο. Βλέπονται συνήθως στις διακοπές.

Ο Έρη ζει με τη μαμά του στην Αλβανία, ενώ ο μπαμπάς του περνάει τον περισσότερο χρόνο στην Ελλάδα, όπου εργάζεται.

Οι οικογένειες του Αλέξη, της Γιώτας και του Έρη είναι χωλές οικογένειες.

Οικογένεια με χωρισμένους γονείς:

Αυτή η οικογένεια αποτελείται από δύο γονείς που έχουν αποφασίσει να χωρίσουν και από το παιδί ή τα παιδιά τους. Οι γονείς συνήθως ζουν σε διαφορετικά σπίτια αλλά καλό είναι να συνεργάζονται για την ανατροφή των παιδιών. Τα παιδιά μπορεί να μοιράζονται τον χρόνο τους και με τους δύο γονείς.

Παράδειγμα:

Οι γονείς της Μαριλένας έχουν χωρίσει και η Μαριλένα περνά κάποιες μέρες της εβδομάδας με τον

	έναν γονιό και κάποιες μέρες με τον άλλο.
Επανασυγκροτημένη ή οικογένεια δεύτερου γάμου: 	Αυτό το είδος οικογένειας δημιουργείται: • όταν κάποιος/α έχει χωρίσει από τον πρώτο του/της γάμο και αποφασίζει να παντρευτεί και να δημιουργήσει μια νέα οικογένεια ζώντας με τον/τη νέο/α του/της σύντροφο και με τα παιδιά που είχε αποκτήσει στον πρώτο του/της γάμο. • όταν και οι δύο σύντροφοι/σύζυγοι έχουν χωρίσει από τον πρώτο τους γάμο και αποφασίζουν να παντρευτούν και να δημιουργήσουν μια νέα οικογένεια μαζί με τα παιδιά που είχαν αποκτήσει στον πρώτο τους γάμο. Παράδειγμα: Η μαμά της Αλεξάνδρας παντρεύτηκε πριν έναν χρόνο για δεύτερη φορά με έναν κύριο που είχε και αυτός έναν γιο από τον πρώτο του γάμο, τον Πέτρο. Τώρα όλοι μαζί είναι μία οικογένεια. Αυτή η οικογένεια λέγεται επανασυγκροτημένη ή οικογένεια δεύτερου γάμου.

Θετή οικογένεια:

Θετή οικογένεια έχουμε όταν οι γονείς έχουν υιοθετήσει ένα ή περισσότερα παιδιά.

Παράδειγμα:

Ο Ιβάν και η Βικτόρια είναι ζευγάρι και πρόσφατα υιοθέτησαν την Έλενα και τον Ντέβιντ. Η οικογένειά τους είναι μια θετή οικογένεια.

Πολυπολιτισμική οικογένεια:

Πολυπολιτισμική ονομάζεται μια οικογένεια όταν οι γονείς είναι από διαφορετική χώρα, με διαφορετικό πολιτισμό, διαφορετική γλώσσα και ίσως διαφορετική θρησκεία.

Παράδειγμα:

Η Έρικα από την Ρουμανία έκανε οικογένεια με τον Γιάννη από την Ελλάδα και έχουν μαζί δύο παιδιά.

Οικογένεια χωρίς γάμο:

Αυτή η οικογένεια αποτελείται από ένα ζευγάρι που ζει μαζί, με παιδιά ή χωρίς παιδιά, αλλά έχουν επιλέξει να μην παντρευτούν.

Παράδειγμα:

Η Μαίρη και ο Πάνος δεν έχουν παντρευτεί, αλλά ζουν μαζί και έχουν αποκτήσει τρία παιδιά. Αυτή είναι μια οικογένεια χωρίς γάμο.

Οικογένεια με γονείς του ίδιου φύλου:

Σε αυτή την οικογένεια τα παιδιά μεγαλώνουν με δύο γονείς του ίδιου φύλου.

Παράδειγμα:

Η Δανάη μεγαλώνει με τον Βασίλη και τον Παύλο. Γι' αυτήν είναι και οι δύο μπαμπάδες.

Παιδιά που μεγαλώνουν με τη γιαγιά και τον παππού:

Κάποτε μπορεί τα παιδιά να μεγαλώνουν με τη γιαγιά και τον παππού, επειδή οι γονείς τους είναι πολύ μακριά ή δεν ζουν. Είναι μια ακόμα μορφή οικογένειας.

Παράδειγμα:

Ο Στέφανος ζει με τη γιαγιά και τον παππού του στην Ελλάδα από τότε που οι γονείς του έχασαν τη δουλειά τους και πήγαν να δουλέψουν στη Γερμανία.

Δραστηριότητα 1

Μπορείς τώρα, σε συνεργασία με τον/την διπλανό/ή σου, να αντιστοιχίσεις τις παρακάτω εικόνες της στήλης Β με τις μορφές οικογένειας που βρίσκονται στη στήλη Α;

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Πολύτεκνη οικογένεια	Α.
2. Πολυπολιτισμική οικογένεια	Β.
3. Μονογονεϊκή οικογένεια	Γ.
4. Οικογένεια με γονείς του ίδιου φύλου	Δ.

5. Διευρυμένη οικογένεια

Ε.

Δεν ξέρω αν το προσέξατε αλλά μια οικογένεια μπορεί να συνδυάζει πολλές μορφές! Για παράδειγμα, η οικογένεια της παρακάτω εικόνας είναι πολυπολιτισμική αλλά ταυτόχρονα είναι και πυρηνική οικογένεια.

→ Παρατηρήστε την παρακάτω φωτογραφία και σκεφτείτε μέχρι τρία είδη οικογένειας που ταιριάζουν.

1. _____
2. _____
3. _____

Δραστηριότητα 2

Στο παρακάτω πλαίσιο ζωγραφίστε τη δική σας οικογένεια και σκεφτείτε: Τι μορφή έχει η οικογένειά σας; Μοιάζει με κάποια από τις μορφές οικογένειας που είδαμε ή διαφέρει;

- Στη ζωγραφιά σας μπορείτε να σχεδιάσετε το σπίτι ή τα σπίτια που μένετε, τους γονείς σας, τα αδέρφια σας και οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας και να σημειώσετε ποια είναι τα πρόσωπα.
- Εναλλακτικά, μπορείτε να ζωγραφίσετε τους ανθρώπους που νιώθετε πολύ κοντά σας, να είναι οικογένειά σας, και να εξηγήσετε σύντομα ποιοι είναι αυτοί.

Υπάρχουν τόσες διαφορετικές μορφές οικογένειας,
όσα και τα άτομα που τις αποτελούν.

Γι' αυτό, η λίστα με τις μορφές της σύγχρονης
οικογένειας θα μπορούσε να είναι ατελείωτη!

Κάθε οικογένεια έχει τα δικά της ξεχωριστά
χαρακτηριστικά.

Το κοινό στοιχείο που πρέπει να έχουν όλες οι
οικογένειες είναι η **αγάπη** και ο **σεβασμός**.

Δραστηριότητα 3

Διαβάστε το κείμενο και συζητήστε τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ο Αμερικανός Τζάστιν και η Αμινάτ από τη Νιγηρία μιλούν για την οικογένειά τους και τα τρία τους παιδιά. Ο Τζάστιν λέει:

«Θέλαμε να δώσουμε στα κορίτσια ένα μάθημα σχετικά με την ποικιλομορφία που υπάρχει στον κόσμο, ώστε να μάθουν να εμπλουτίζουν τον εαυτό τους ανοίγοντας τα μάτια τους σε διαφορετικούς πολιτισμούς»

Πηγή (Διασκευή): <https://www.shorturl.at/zCGZ0>

1. Ποιο είναι το μάθημα που ήθελαν να δώσουν στα παιδιά τους;
2. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα πλεονεκτήματα μιας πολυπολιτισμικής οικογένειας;
3. Υπάρχουν δυσκολίες σε μια τέτοια οικογένεια;

Δραστηριότητα 4

Παρατηρήστε τις παρακάτω εικόνες και συζητήστε:

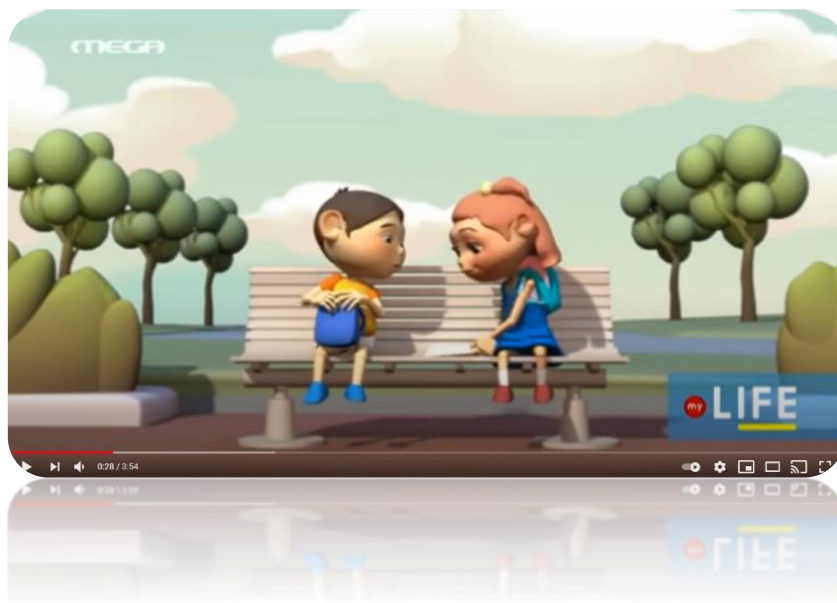
1. Τι δυσκολίες έχει να ζεις σε μονογονεϊκή οικογένεια όταν είσαι παιδί και όταν είσαι γονιός;
2. Τι πιστεύετε ότι μπορεί να σκέφτονται οι άλλοι για μια μαμά ή έναν μπαμπά που μεγαλώνει μόνη ή μόνος ένα παιδί;

Δραστηριότητα 5

Δείτε το παρακάτω βίντεο και συζητήστε στην τάξη:

1. Τι είδους οικογένεια έχει καθένα από τα δύο παιδιά;
2. Ποιες είναι οι ομοιότητες και ποιες οι διαφορές των δύο οικογενειών;
3. Πώς φαίνεται να αισθάνονται τα δύο παιδιά όταν βρίσκονται με την οικογένειά τους;
4. Τι δυσκολίες πιστεύεις ότι μπορεί να αντιμετωπίσει μία οικογένεια με δύο μπαμπάδες;

Πηγή: <https://youtu.be/rD4-33N0tNc>

Δραστηριότητα 6

Διαβάστε το παρακάτω κείμενο:

Οικογένεια είναι... μια αγκαλιά όπου το παιδί
μεγαλώνει με αγάπη και ασφάλεια.
Οικογένεια είναι... να ζει με ευτυχισμένους ανθρώπους.
Οικογένεια είναι... άνθρωποι που φροντίζουν
ο ένας τον άλλο.

Μια κόκκινη κλωστή συνδέει όλα τα παιδιά του
κόσμου, στέλνοντας ένα και μοναδικό μήνυμα...

Κανένα παιδί δεν πρέπει να βιώνει
περιθωριοποίηση, απόρριψη,
εκφοβισμό,
επειδή η οικογένειά του πιθανόν
να μη μοιάζει με τις οικογένειες
των υπόλοιπων παιδιών.

Συζητήστε στην τάξη:

1. Τι έχουν πραγματικά ανάγκη τα παιδιά από την οικογένειά τους;
2. Γιατί νομίζετε ότι κάποια παιδιά περιθωριοποιούνται ή απορρίπτονται λόγω των χαρακτηριστικών της οικογένειάς τους;
3. Πόσο σημαντικό είναι να αποδεχόμαστε και να σεβόμαστε την οικογένεια των άλλων;

Τώρα μπορείτε να χωριστείτε σε ομάδες των 4-5 ατόμων και να ανταλλάξετε ιδέες σχετικά με τα παρακάτω ερωτήματα:

1. Τι πιστεύετε ότι πρέπει να υπάρχει σε κάθε οικογένεια ανεξάρτητα από τη μορφή που έχει;
2. Τι πιστεύετε ότι **δεν** πρέπει να υπάρχει στις οικογένειες;

Στη συνέχεια, συμπληρώστε με την ομάδα σας τον παρακάτω πίνακα:

Τι πρέπει να υπάρχει σε μια οικογένεια	Τι δεν πρέπει να υπάρχει σε μια οικογένεια
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

Happy
family

Δραστηριότητα 7

Τώρα χωριστείτε σε дуάδες και παίξτε τους παρακάτω ρόλους εναλλάξ:

- Μπορείτε να επιλέξετε έναν από τους δύο ρόλους.

Ρόλος 1

Η φίλη σου είναι στεναχωρημένη: κάποιος συμμαθητής της την κορόιδεψε επειδή μεγαλώνει με τη μαμά της χωρίς να γνωρίσει ποτέ τον μπαμπά της. Τι θα την συμβουλέψεις για να νιώσει καλύτερα;

ή

Η φίλη σου είναι στεναχωρημένη: κάποιος συμμαθητής της την κορόιδεψε γιατί ο μπαμπάς της έχει άλλο χρώμα δέρματος. Τι θα της πεις για να νιώσει καλύτερα;

Ρόλος 2

Ο φίλος σου είναι στεναχωρημένος: μια συμμαθήτριά του τον κορόιδεψε επειδή έχει δύο μαμάδες. Τι θα τον συμβουλέψεις για να νιώσει καλύτερα;

ή

Ο φίλος σου είναι στεναχωρημένος: μια συμμαθήτριά του τον κορόιδεψε επειδή είναι υιοθετημένος. Τι θα τον συμβουλέψεις για να νιώσει καλύτερα;

